

**5. dani ICARUS-a u Hrvatskoj i 23. ICARUS godišnja konvencija:
Interactive Archives: Digital Challenges & Collaborative Networks.
ICARUS Hrvatska, ICARUS, Državni arhiv u Pazinu, Hrvatski
državni arhiv, Arheološki muzej Istre, Gradska knjižnica i čitaonica
Pula, Povijesni i pomorski muzej Istre, Sveučilište u Zagrebu,
Sveučilišna knjižnica Pula.**

Pula, 27. – 29. ožujka 2019.

U Puli i Pazinu od 27. do 29. ožujka 2019. održani su 5. dani ICARUS-a Hrvatska pod naslovom *Interactive Archives: Digital Challenges & Collaborative Networks* (“Interaktivni arhivi: Digitalni izazovi i suradničke mreže”), u organizaciji ICARUS-a Hrvatska, ICARUS-a, Državnoga arhiva u Pazinu, Hrvatskoga državnoga arhiva, Arheološkoga muzeja Istre, Gradske knjižnice i čitaonice Pula, Povijesnoga i pomorskoga muzeja Istre, Sveučilišta u Zagrebu te Sveučilišne knjižnice Pula. Prije skupa održana je 23. redovna opća skupština (konvencija) ICARUS-a.

Konferencija je otvorena pozdravnim obraćanjem Thomasa Aignera (ICARUS) koji je održao izlaganje na temu projekta *Time Machine: Big data of the past*.

Prva sjednica konferencije bila je zajednička i nosila je naslov *Izazovi i perspektive informacijskog društva*. U njoj su održana izlaganja Bernarda Gršića (SDURDII) o digitalnom društvu građana i Draženka Celjaka (SRCE) o nacionalnoj infrastrukturi za repozitorije s podrškom za podatke (DABAR). Prva sjednica zaključena je izlaganjem Anne Gilliland (UCLA), koja je, na temelju bogatoga nastavnickoga iskustva, odredila i objasnila kojih deset stvari treba naučiti kroz arhivističko obrazovanje.

Druga sjednica konferencije, koja je također bila zajednička, objedinila je izlaganja pod naslovom *Arhivi na digitalnom putu*. U njoj su iskustva podijelili arhivisti iz nekoliko europskih zemalja: Codruța Mihailovici (NAR) prikazala je postupak digitalizacije i obrade digitaliziranoga gradiva u Nacionalnom arhivu Rumunjske. Anita Čerpinska i Aiga Bērziņa (NAL) prikazale su metodologiju popularizacije nacionalnoga dokumentarnoga nasljeđa i izložbe arhivskoga gradiva u Nacionalnom arhivu Latvije. Vladan Vukliš i Saša Đukić (ARS) prikazali su uvođenje postupka digitalizacije u Arhivu Republike Srpske u BiH. U nastavku je István Kenyeres (BCA) upoznao nazočne s portalom Hungaricana i njegovim mogućnostima, a Wim van Dongen objasnio je međunarodni okvir za interoperabilnost slika. Anja Paulič i Jože Škofljanec (ARS) objasnili su sustav potpore Europske unije za arhiviranje digitalnih zapisa: eArchiving Building Block.

Sljedećega dana konferencije bila su održana paralelna predavanja. U prijedodnevnom terminu održane su sjednice pod naslovom *Projekti i suradnje* –

pogled iznutra i *Arhivi svuda oko nas*. U prvoj su održana predstavljanja sljedećih projekata: Marika Ceunen (SLA) prikazala je projekt *Itinera nova*, Anastasia Glazanova (CAHJP) projekt skupnoga kataloga za balkanske institucije koje posjeduju gradivo židovske provenijencije, Koraljka Kuzman Šlogar (IEF) projekt *EminentPeople.eu*. Anton Vatcharadze (IDFI) prikazao je projekt pod naslovom *Otvorenost državnih arhiva u bivšim sovjetskim državama*, a Stevan Mačković (IAS) podijelio iskustva suradnje Povijesnoga arhiva u Subotici i Američkoga memorijalnoga muzeja holokausta. U paralelnoj sjednici održana su ova predavanja: Tatjana Segedinčev (IAS) iznijela je predavanje o arhivskom nasljeđu kinematografa Aleksandra Lifke, Stjepan Prutki (DAVU) govorio je o topoteci posvećenju Vinkovačkim jesenima, Zoran Vukelić (IAS) o mrežnim stranicama vojvođanskih povijesnih arhiva, Peer Boselie (SOLEUR) o povijesnim narodnim receptima, a Lina Šojat (IPU) o arhivskim zbirkama Instituta za povijest umjetnosti.

Na sjednici pod naslovom *Okupljanje Time Machine suradničke mreže* održana su predavanja posvećena mjesnim, već postojećim projektima Time Machine. Nakon uvodnoga izlaganja Thomasa Aignera (ICARUS) o projektu *Europski vremenski stroj*, uslijedila su predavanja Peera Boseliea o vremenskom stroju u Limburgu, Andrása Siposa o vremenskom stroju Budimpešte te Benedikta Peraka (FFRI) o potencijalima Rijeke u projektu Flux.

Na sjednici *Izgradnja zajedničke informacijske infrastrukture* Bruno Dobrić (SKP) upoznao je sudionike s portalom *Istarske novine online*, Zoran Zdravković i Milanka Babić-Vukadinov (BCL) prikazali su digitalizaciju, zaštitu i prezentaciju pisanoga kulturnoga nasljeđa u okviru projekata i programa Biblioteke grada Beograda. Nela Načinović (GKČP) objasnila je projekt prve e-knjižnice u Istri (*ibiblos*). Anamarija Starčević Štambuk i Zrinak Radašević (IEF) prikazali su projekte digitalizacije kataloga i kartoteke Instituta za etnologiju i folkloristiku, a Nikica Tasevska (DARM) projekt digitalizacije fonda pravoslavne župe Carev Dvor u Prespu.

Poslijepodne drugoga dana konferencije bile su održane dvije paralelne sjednice posvećene projektima suradničkih mreža: *Suradničke mreže* i *Okupljanje Topoteka suradničke mreže*. U prvoj sjednici Damir Boras (UNIZG) prikazao je budućnost digitalne humanistike u Hrvatskoj, Jasenka Ferber Bogdan (ALU HAZU) osvrnula se je na desetogodišnji razvoj digitalne zbirke HAZU (DiZbi HAZU), a Zdenko Jecić (LZMK) govorio je o portalu hrvatskoga tehničkoga nasljeđa. Kraj te sjednice zaokružila su dva izlaganja: Nataša Petrović i Jelena Glišović (NBS) govorile su o specijalnim zbirkama Nacionalne biblioteke Srbije u otvorenom pristupu, a Antonella Ambrosio i Maria Rosaria Falcone (UNINA) o novim perspektivama ICARUS-a u Italiji. Na drugoj sjednici održana su dva izlaganja, oba posvećena platformi Topoteka: Toma Katalin (BCA) prikazala je mogućnosti budućih suradnji kroz tu platformu, a Vlatka Lemić (Rektorat UNIZG) o organiziranju nacionalne i međunarodne infrastrukture topoteka.

Posljednjega dana konferencije održana su tri seta paralelnih predavanja. U prvom setu paralelnih predavanja održane su sjednice: *Kulturna baština i interaktivni arhivi* te *Revolucija u pristupu povijesnim dokumentima*. U prvoj su održana sljedeća predavanja: Anera Stopfer (MK) *Desk Kreativne Europe*, Mirela Mrak i Biserka Budicin (DAPA) *Projekt: "Pohrani budućnost – umjetnici, sjećanja i građanska prava za Europu u trećem tisućljeću"*, Karl Heinz (ICARUS) *Otvoreni pristup arhivima: Projekt "Digitalna blaga"*, Vlatka Lemić (Rektorat UNIZG) *CREARCH – Kreativni arhivi kao inovativna kulturna središta* te Ivan Šarar (GR) *Rijeka 2020 – europska prijestolnica kulture*. U drugoj su održana ova predavanja: Louise Seaward (UCL) *Projekt READ: omogućavanje pristupa rukopisnim povijesnim dokumentima*, Enija Rubina i Ineta Didrihsone-Tomaševska (LSHA) *Stari izazovi u digitalnom dobu: podučavanje paleografije za arhivske korisnike*, Žarko Vujošević (FPB) *Digitalno izdanje srednjovjekovnih povelja – Diplomatarium Serbicum Digitale* i Gordan Prodan (IKA) *Istrapedia – regionalna internetska enciklopedija*.

U drugom setu paralelnih predavanja održane su sjednice *Predstavljanje arhiva novoj i staroj publici* i *Arhivi i akademska zajednica*. U prvoj su održana sljedeća predavanja: Živana Hedbeli (HDA) *Zagreb Mihajla Kranjca – prva virtualna izložba Državnoga arhiva u Zagrebu*, Nataša Milošević Dulić i Draga Miloradović (IAP) *Dostupnost informacije o arhivskom gradivu i digitaliziranih izvora na mrežnim stranicama arhiva u Srbiji*, Petar Elez i Irena Milobara (DAVU) *Putovima zavičaja – didaktička igra Državnog arhiva u Vukovaru*, Andrea Rimpf i Maja Barić (MGI) *Projekt Muzeja Grada Iloka "Ukradena baština"* te Marjana Kos (ZALJ) *Obrazovni filmovi Povijesnog arhiva Ljubljana*. U drugoj su održana ova predavanja: Valerija Macan Lukavečki (HS UNIZG) *Digitalna humanistika i akademska zajednica: primjer Topoteke "Povijesni centar grada Zagreba"*, Marijana Horvat, Martina Kramarić i Sanja Perić Gavrančić (IHJJ) *Nacrt za retrodigitalizaciju hrvatskih dopreporodnih gramatika*, Maja Čutić Gorup, Benedikt Perak i Saša Potočnjak (FFRI) *Rekonstrukcija književnopovijesnoga i kulturnoga kruga Alpe – Jadran u ranome novom vijeku u kontekstu djelovanja plemićkih obitelji Frankopana uz pomoć digitalnih alata (projekt Frankostrukcija)* te Iva Čalić i Ružica Bešlić Grbešić (HS UNIZG) *Razvoj digitalizacije na sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu: stanje i perspektive*.

U trećem setu paralelnih predavanja održane su sjednice *Suradnički mrežni alati – pogled iznutra* i *Blaga i priče iz arhivskih fondusa i specijalnih zbirki*. U prvoj su bila održana sljedeća predavanja: Sebastian Colutto (UNI) *Transkripcija – virtualno istraživačko okruženje za automatsko prepoznavanje i transkripciju povijesnih dokumenata*, Kristijan Crnković (ArhivPRO) *Indigo platforma*, Benedikt Perak (FFRI) i Petra Radošević (PGŽ) *The ArtVision+ platforma: povezivanje za umjetničku suradnju*. U drugoj su bila održana ova predavanja: Tamara Štefanac (HŽM) *Topoteka Hrvatskog željezničkog muzeja*, Katarlina Čeliković (ZKVH) *Izrada Kataloga nematerijalne kulturne baštine Hrvata u Vojvodini*, Dragana Peruničić i Ana Vukobrat (NBS) *Elektronički registar stare i rijetke knjižnične građe*

Narodne biblioteke Srbije, Ankica Landeka i Darija Damjanović Barišić (DJKBF) Zavičajni fondovi i zbirke u knjižnicama panonskog prostora u digitalnom okruženju te Slavo Grgić (KŠC) i Đani Bunja (UNIZD) Rekonstrukcija urudžbenog zapisnika župe Bosansko Grahovo 1882.-1900. kroz Arhiv Banjalučke biskupije.

Za vrijeme konferencije održana je *Transkribus* radionica, koju su vodili Sebastian Colutto i Louise Seaward.

Zaključno, ova je konferencija prema već ustaljenom ključu održavanja, okupila pedesetak predavača i preko 200 sudionika iz dvadesetak europskih zemalja, koji su razmijenili iskustva u širokom rasponu tema od digitalizacije i zaštite pisanoga nasljeđa do projekata s područja kulture i znanosti.

Ladislav Dobrica